

10. 11. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Řízení před mezinárodně nepřislušným soudem a možnosti namítání nepřislušnosti v režimu nařízení Brusel I bis

Zahájení řízení před soudem členského státu, u kterého není při podání žaloby dána mezinárodní příslušnost dle pravidel nařízení Brusel I bis[1], ještě bez dalšího neznamená, že tento soud nemůže o věci rozhodnout.

Nařízení Brusel I bis totiž ve svém čl. 26 stanoví pravidlo, že v případě, kdy soud jednoho členského státu není příslušný dle jiných ustanovení nařízení Brusel I bis, stane se tento soud příslušným, jestliže se řízení vedeného u takového soudu žalovaný účastní. Tím, že se žalovaný bude řízení před dosud nepřislušným soudem účastnit, dojde k založení mezinárodní příslušnosti tohoto soudu mlčky uzavřenou dohodou stran, která je z povahy věci uzavírána až po zahájení soudního řízení.[2] Proto se tomuto způsobu založení mezinárodní příslušnosti říká též „tichá prorogace“. V praxi se toto právní pravidlo uplatňuje následovně.

Žalobce podá žalobu u soudu členského státu EU, který dle pravidel zakotvených v čl. 4 až 25 nařízení Brusel I bis není příslušný k rozhodnutí věci. Soud členského státu se tím, zda je dána jeho mezinárodní příslušnost, zabývá při přezkumu podmínek řízení.[3] I když v okamžiku tohoto přezkumu není dána jeho mezinárodní příslušnost ani dle ust. čl. 26 nařízení Brusel I bis, je soud povinen dát žalovanému příležitost podřídit se jurisdikci tohoto soudu a tím založit příslušnost tohoto soudu. Zastaví-li soud v tomto okamžiku řízení o podané žalobě pro nedostatek podmínek řízení (mezinárodní příslušnosti), je jeho postup protiprávní.[4] Takovou vadu by nezhojila ani skutečnost, že by spolu s usnesením o zastavení řízení byla žalovanému doručena i samotná žaloba.[5]

Mezinárodní příslušnost dosud nepřislušného soudu je založena, jestliže žalovaný tuto nepřislušnost nenamítne a řízení se účastní. Účastí žalovaného v řízení se rozumí právní účast žalovaného, nikoliv fyzická přítomnost při jednáních. Příslušnost je tedy založena, jestliže žalovaný vůči dosud nepřislušnému soudu učiní takový úkon, který dle jeho obsahu lze považovat za věcnou obranu žalovaného proti nárokům uplatňovaným vůči němu žalobou.[6]

Za podřízení se jurisdikci dosud nepřislušného soudu se naopak nepovažuje účast žalovaného v řízení za účelem namítání nepřislušnosti soudu. Příslušnost nebude tichou prorogací založena, je-li žalovaným jasně dáno najevo, že s vedením řízení před tímto soudem nesouhlasí, neboť v takovém případě nelze dovozovat mlčky uzavřenou dohodu o příslušnosti. Žalovaný musí námitku nedostatku mezinárodní příslušnosti vznést nejpozději při svém prvním úkonu v řízení, ať již se omezí pouze na tuto námitku nebo ji vznesne alternativně spolu se svou věcnou obranou.[7] Námitku nepřislušnosti

nelze uplatnit v pozdějších fázích řízení. Soudní dvůr Evropské unie jasně deklaroval, že námitku nepřislušnosti nelze vznést po okamžiku zaujetí stanoviska, které je podle vnitrostátního procesního práva považováno za první obranu adresovanou soudu, u něhož je takové řízení vedeno.[8]

Odpor proti evropskému platebnímu rozkazu ani odpor proti platebnímu rozkazu vydanému dle občanského soudního řádu nelze považovat účast v řízení ve smyslu ust. čl. 26 nařízení Brusel I bis. Za první úkon žalovaného ve věci samé, při kterém je nutno vznést námitku nedostatku mezinárodní příslušnosti, se považuje první procesní úkon v řádném řízení, do kterého byla věc v důsledku oporu převedena. Na uvedeném nic nemění, že žalovaný již v rámci odporu uvedl důvody své obrany ve věci samé.[9]

Soudní dvůr Evropské unie dovedl, že založení příslušnosti podřízením se jurisdikci dosud nepřislušného soudu vyžaduje, aby byl žalovaný s řízením obeznámen. Z nepřítomnosti žalovaného, kterému se žaloba nepodařilo doručit, nelze souhlas, a tedy uzavření dohody o příslušnosti mlčky, dovést. Takové založení mezinárodní příslušnosti tak v českých podmínkách nepřichází v úvahu v případech, kdy je pro neznámý pobyt žalovaného nutné ustanovit mu opatrovníka nebo kdy je mu doručováno prostřednictvím vyhlášky.[10]

Pro úplnost pak ještě nutno dodat, že pravidlo příslušnosti dle čl. 26 nařízení Brusel I bis převáží nad ostatními pravidly soudní příslušnosti s jedinou výjimkou, a to příslušnosti výlučné dle čl. 24 nařízení. Tichá prorogace tak převáží i výslovně sjednanou prorogační dohodu na základě čl. 25 nařízení Brusel I bis.[11] V případě vybraných zvláště chráněných skupin osob, např. spotřebitelům, lze toto ustanovení rovněž aplikovat, ust. čl. 26 odst. 2 nařízení Brusel I bis však k jejich ochraně stanoví zvláštní poučovací povinnost soudu.

Závěrem pak nezbyvá než upozornit věřitele, že tato možnost vést řízení i před - v době podání žaloby - nepřislušným soudem je vyvážena rizikem, že žalovaný vznesе námitku nedostatku mezinárodní příslušnosti, řízení bude zastaveno a minimálně u českých soudů věřiteli nebude vrácena část již uhrazeného soudního poplatku. Na dlužníky pak autorka apeluje, aby písemnosti, které se jeví jako od soudu cizího státu, nebrali na lehkou váhu, zabývali se otázkou, zda je mezinárodní příslušnost v danou chvíli dána, a nedostatek mezinárodní příslušnosti vždy namítali, a to úvodem svých vyjádření.

Mgr. Martina Sedlářová

[HSP & Partners advokátní kancelář v.o.s.](#)

Vodičkova 710/31
110 00 Praha 1

Tel.: +420 734 363 336
e-mail: ak@akhsp.cz

- [1] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (přepřacované znění)
- [2] SVOBODOVÁ, K.; KYSELOVSKÁ, T. Osobní působnost Nařízení Brusel I ve světle probíhající revize. In COFOLA 2011: the Conference Proceedings (online). Brno: Masarykova univerzita, 2011 (cit. 23.10.17) s. 10.
- [3] Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 5. 2014, sp. zn.32 Cdo 1404/2012
- [4] Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 9. 2008, sp. zn. 29 Nd 336/2007 – rozhodnutí Nejvyššího soudu dokonce hovoří o tom, že soud svou mezinárodní příslušnost (pravomoc) nemůže přezkoumávat dříve, než žalovanému doručí žalobu a umožní založení příslušnosti tzv. tichou prorogací. S tímto závěrem si však autorka dovoluje nesouhlasit, neboť soud pravomoc přezkoumávat musí již po podání žaloby minimálně v tom rozsahu, aby určil, zda se v daném případě bude řídit nařízením Brusel I bis a tzv. tichá prorogace vůbec připadá v úvahu.
- [5] Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 9. 2015, sp. zn. 30 Cdo 4971/2014
- [6] KYSELOVSKÁ, T.; ROZEHNALOVÁ, N. a kol. Rozhodování Soudního dvora EU ve věcech příslušnosti : analýza rozhodnutí dle nařízení Brusel Ibis. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2014. celkem 514 s. Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity, řada teoretická, Edice Scientia; s. 475
- [7] Rozsudek Soudního dvora ze dne 22. 10. 1981, Věc 27/81. Établissements Rohr Société anonyme vs. Dina Ossberger nebo Rozsudek Soudního dvora ze dne 31. 3. 1982, Věc 25/81. C.H.W. vs. G.J.H.
- [8] Rozsudek SDEU ze dne 24.6.1981, C-150/80, Elefanten Schuh GmbH proti Pierru Jacquainovi a Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 28.2.2017, sp. zn. 30 Cdo 2784/2016
- [9] Rozsudek SDEU ze dne 13.6.2013, C-144/12, Goldbet Sportwetten GmbH vs. Massimo Sperindeo
- [10] Rozsudek SDEU ze dne 11.9.2014, C-112/13, A v. B and others nebo též KYSELOVSKÁ, T.; ROZEHNALOVÁ, N. a kol. Rozhodování Soudního dvora EU ve věcech příslušnosti : analýza rozhodnutí dle nařízení Brusel Ibis. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2014. celkem 514 s. Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity, řada teoretická, Edice Scientia; s. 479
- [11] Rozsudek SDEU ze dne 24.6.1981, C-150/80, Elefanten Schuh GmbH proti Pierru Jacquainovi

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026](#)
- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc únor 2026](#)
- [Digital Fairness Act a influencer marketing - cesta ke konci roztržštěnosti regulace?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc leden 2026](#)
- [IATA Travel & Cargo akreditace v letectví - v čem spočívají její výhody?](#)
- [Digital Omnibus o AI: návrh nařízení o zjednodušení pravidel pro umělou inteligenci](#)